APR 17 1922

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 87. | Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 15. цвітня, 1922. | VOL. XXX. | No. 87. | Jersey City, N. J., Saturday, April 15, 1922. | THREE CENTS

АКЦІЯ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ СТРАЙКУ СЕРЕД НЕЗОРҐАНІЗОВАНИХ МАЙНЕРІВ ПОСТУПАЄ

БЕКЛІ, Вест Верджінія, 13. цвітня. — Военний фронт в боротьбі межи майнерською юнією та властителями копалень вугля пересунувся вже в гористі околиці повіту Ролей. Хоч покищо робота юнійних орґанізаторів натрафляє на великі трудности в судовій забороні орґанізувати робітників, все таки навіть представники підприємців признають, що боротьба лиш що почалася.

Що навіть в сій околиці незорґанізованого майнерства страйк дається відчувати, видно з розрахунку копалень мягкого вугля, після котрого продукція (добування) вугля спала за послідний тиждень о 50 процент (на половину).

ВЖЕ ПОЧИНАЮТЬ ВИКИДАТИ МАЙНЕРІВ З КОМПАНІЙНИХ ДОМІВ

Положеннє в цілій сій околиці дуже напружене. Тисячі майнерів збирається щоденно на площі перед судом, ждучи, як вони самі кажуть, на суд, поки він знесе власну заборону. Хоч зброї не видно, все таки поліційні власти припускають, що сі верховинці добре узброєні. Серед них панує велике обуреннє на вуглеві компанії за те, що вони недавно почали викидати страйкуючих майнерів з компанічних домів та відтинати кредит їм по компанійних склепах.

ВЛАСТИТЕЛІ ПЕРЕЧУТЬ ВІСТКАМ ПРО ВИКИДАННЄ

ВАШІНҐТОН, 13. цвітня. — Вуглеві властителі з Кентакі та Тенесі внесли до департаменту праці заяву, що подані юнійними представителями жалоби за викиданнє страйкуючих майнерів з компанійних домів неправдиві.

Властителі копалень вугля в Вест Верджінії до запереченя не прилучилися.

ПОСЛІДНА ПЕРЕДСТРАЙКОВА ВИПЛАТА

ВИЛКЕС-БАРЕ, ПА., 13. цвітня. — Копальні твердого вугля виплачують послідну передстрайкову виплату майнерам. Виплату доконують під тяжкою збройною охороною. Великі сили поліції та приватних сторожів перемінюють місця виплат у правдиві арсенали.

БОРОТЬБИ ЗА „ОДНУ ВЕЛИКУ ЮНІЮ"

ЛОРЕНС, Месечузетс, 13. цвітня. — Цілий страйковий текстильний округ все ще занятий не тільки страйком, як боротьбою межи двома юніями, а властиво двома системами юній: трейд юніями, з одного боку, та рухом за „одною великою юнією", з другого.

Провідник нового руху загрозив юнії ткалняних робітників, що досі орґанізувала страйк в сій околиці, Юнайтид Текстил Веркерс оф Америка, що він почне незадовго пикетувати сю юнію. Провідники текстильної юнії заявили, що вони проти сеї погрози не будуть робити нічого так довго, поки пикетованне дійсно не почнеться. Коли пикети вже будуть уставлені, тоді юнія буде старатися судовою дорогою їх усунути.

ЗНАМЕННА ПРОКЛЯМАЦІЯ МЕЙОРА МІСТА

Мейор міста Лоренс Деніел Меґоні видав з приводу Великої Пятниці публичну проклямацію, заряджуючу завішенне роботи з приводу свята. В своїй проклямації каже він межи инчим:

„Просім Господа, щоби він поміг роботодавцям прийти до переконання, що робітники заслугують на свою плату та що вони мають право до справедливої та належитої участи в надгороді зі свого промислу.

„А робітники повинні зрозуміти, що лад та мир є сущною частю наших свобід та що мирні, спокійні способи надаються багато лїпше до скристалізовання на їх користь публичної опінії ,котра остаточно є найвисшим суддею в усіх публичних непорозуміннях."

ЩЕ ОДНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В СТЕЙТОВІЙ ЛЕҐІСЛЯТУРІ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 13. цвітня. — Ткалняні страйкарі з долини Блекстовн, в силі двох тисяч люда, прийшли нині до стейтової леґіслятури, щоби задемонструвати свое домаганнє ухвалення закона про 48-годинний тиждень праці.

Демонтрантів не впустили до салі нарад сенату, котрий тимчасом рішив значною більшостю голосів не брати законопроєкта на денний порядок.

ДЕМОНСТРАЦІЯ В КОНҐРЕСІ ЗА ЛІҐОЮ НАРОДІВ

ВАШІНҐТОН, 13. цвітня. — Старання демократичних політиків зробити справу Ліґи Народів питанням біжучої політики при слідуючих федеральних виборах довело до довшої дебати над Ліґою в сенаті.

Кількох сенаторів, противлячихся Лізі, виступило з довшими промовами проти неї, на що демократичні сенатори відповіли критикою недавно ратифікованого договору про обмеження зоружень на морю. Коли межи инчими прихильниками Ліґи виступив з промовою сенатор Кінґ з Юти і заявив, що остаточно й Злучені Держави рішуться приступити до Ліґи Народів, публика, зібрана на ґалерії, зробила гучну демонстрацію за Ліґою. Предсідателеви сенату, віцепрезидентови Злучених Держав Кулиджови, вдалося лише з трудом успокоїти демонтруючу ґалерію.

НА ВЕЛИКДЕНЬ.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

СКЛИКУЙТЕ ЗБОРИ, НАРАДИ І СХОДИНИ ДЛЯ ДОКІНЧЕННЯ ПОЗИЧКИ І ДЛЯ ВИСИЛКИ ПРОТЕСТУ ДО КОНФЕРЕНЦІЇ В ҐЕНУЇ ПРОТИ ПРОДОВЖУВАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ!

До всіх Відділів і Членів та Членкинь Українського Народного Союза в Злучених Державах.

Складаючи желання з нагоди свята Воскресення Христового, Головний Уряд У. Н. Союза вважає своїм милим обовязком також зложити всім Відділам і Членам та Членкиням У. Н. Союза, признаннє, що у великій мірі їх заходом, працею і ґрошем Позичка правного народнього українського Правительства Галичини зближається до успішного закінчення. — а рівночасно ще й отсим разом у день Воскресення звертається до них з покликом, щоби тепер у свята і зараз по святах доложили ще більше заходів, праці і ґроша, аби Позичка як найскорше була довершена.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 14. цвітня, 1922.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

Семен Ядловський, голова; Іван Каштанюк, рек. секретар;
Роман Слободян, фін. секретар; Василь Левчик, касієр.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ В АМЕРИЦІ.

Відділ II. Ч. 1254

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

Подається до загального відома, що збірка на розписану на Америку стотисячну Позичку Національної Оборони буде переводитися згідно з рішеннєм Президента Української Національної Ради Галицької Републики та зарядженнєм Уповновласненого для Справ Закордонних з дня 5. грудня, 1921. Ч. 1636-21, до дня 25. мая, 1922. року.

Передаючи Світлим Управам Українських Орґанізацій та всьому Шановному Українському Громадянству в Америці від імени правительства щирий привіт та глибоку подяку за всі труди і жертви, які вони поносять в обороні рідної землі, прошу ще доложити всіх можливих зусиль, щоби дати тепер нашому Правительству більшу як колинебудь політичну і фінансову допомогу, бо якраз такої під теперішню хвилю воно найбільше потребує.

Вашінґтон, Д. К., дня 15. квітня, 1922. р.

ЗА ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ В АМЕРИЦІ:

ДР ЛУКА МИШУГА.

ЗЕЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ ПРОТИ ЗНИЖУВАННЯ ЇХ ЗАРІБКУ.

Перед Зелізничою Радою Злучених Держав в Шікаґо зявилася делеґація зелізничих юній і предложила свій меморіял в справі домагання зниження їх заплати зелізничих робітників, предложеного цілим рядом американських зелізничих підприємств.

Меморіял виказує, кілько ґроша потреба на удержаннє робітничої родини на відповідній життевій стопі, і заявляє, що публичний інтерес вимагає, аби робітники діставали такий заробок. Меморіял доказує, що дальше обнижуванне зарібку зелізничих робітників неможливе, бо воно позбавить робітників богато річий, які робітничі родини уважають конечно потрібними для життя. Каже меморіял, що теперішнє безробіттє зробило те, що подекуди вже починають дивитися на безробітного чоловіка як на мірило робітничого добробуту.

ПРОБУЄ ПЕРЕБІГТИ 250 МИЛЬ.

В понеділок о годині 11-ій рано вибрався з Ню Йорку один Самуель Джансон, котрого називають „Людською льокомотивою", щоби перебігти до Бостону (всего 250 миль) за 50 годин. Так він був заложився був з одним Нюйорчанином за 5,000 долярів. Рівночасно з ним виїхав автомобіль, на котрому сидить той, що з ним заложився, та суді заклади. По цілоденнім та цілонічнім бігу Джансон прибув до Ню Лондон в стейті Конетикат, стративши за добу бігу 12 фунтів ваги. Він почувся здоров і був певний, що виграє заклад.

„АМЕРИКА ПРИСТУПИТЬ НЕЗАДОВГО ДО ЛІҐИ НАРОДІВ".

ВАШІНҐТОН, 11. цвітня. — Сенатор Бора заявив нині на повнім зібраню сенату, що справа приступлення Злучених Держав до Ліґи Народів перестала вже бути партійною ріжницею, що й секретар Гюз і президент Гардинґ є за приступленнєм Злучених Держав до Ліґи і що не довго вже треба ждати, поки се дійсно наступить.

НЕБЕЗПЕЧНА ЇЗДА ПЯНОЇ АКТОРКИ

Нюйорська поліція арештувала оногді за неуважну їзду панну Гелен Нірі Меклоскі, котра каже, що вона є акторкою в театрі рухомих образків. Поліція арештувала її під закидом, що вона в пяному стані їхала автомобілем найлюднійшими улицями Ню Йорку. Задержана полісменом, вона мала розпустити до нього язик. Суддя полишив акторку під опікою її адвоката і приказав її зявитися на розправу за тиждень.

КАПІТАЛ МАРКСА В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.

Соціялістичне видавництво „Знаття — то сила" в Берліні готовить видання „Капіталу" Маркса в українському перекладі. Праця посувається скоро. Перекладають М. Порш і О. Соболів.

ДО ВІДОМА НАШИХ ЧИТАЧІВ.

З нагоди Великодних свят „Свобода" не вийде в понеділок, дня 17. с. м.

АРБАКЕЛ УВІЛЬНЕНИЙ.

Трета вже лава присяжних суддів, що судила відомого актора рухомих образків Росков Арбакла, обжалованого за причиненнє смерти акторки Верджінії Рапе, увільнила його по короткій нараді. Дві перші лави присяжних суддів не дійшли були до згідного оречення. Трета розправа проти комічного актора почалася ще 6. марта і покінчилася аж 12. цвітня. На ній переслухано понад 60 свідків.

Знакомі Арбакла кажуть, що він відніс побіду в суді, але вона обійшлася йому дуже дорого: він стратив на свою оборону майже ввесь свій маєток, зароблений на своїй комедіях, а виносячий близько міліона долярів. Від часу його скандалу театри рухомих образків по всіх Злучених Державах перестали виставляти образки, в котрих грав Арбакел. Тепер кажуть, що сі образки показують наново.

БАТЬКО НЕ ХОЧЕ ВИЗВОЛИТИ СИНА З ТЮРМИ.

Нюйорська поліція арештувала одного Натана Креймера, 19-літного сина богатого інжинера, за те, що він підробив підпис батька на двох чеках на суму 300 долярів. Суддя визначив на нього запоруку в сумі двох тисячів долярів, але батько відмовився зложити бажану кавцію, заявляючи, що він лишещо недавно визволив сина з подібного клопоту сумою 5 тисяч долярів і не думає робити сього вдруге. Він сказав: „Най посидить в арешті. Се його навчить розуму".

ГОЛОДОВА СМЕРТЬ ГРОЗИТЬ 7 МІЛІОНАМ НАСЕЛЕННЯ НА УКРАЇНІ ЩЕ ПЕРЕД СЬОГОРІЧНИМ ЖНИВОМ

МАЙЖЕ ЦІЛА УКРАЇНА В ОБІЙМАХ ГОЛОДОВОЇ СМЕРТИ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 13. цвітня. — Капітан Квіслинґ, представник Міжнародньої Запомогової Орґанізації, якої головою є звісний норвеський відкривець др. Фрідтйоф Нансен, прислав до сеї орґанізації звідомленнє про свої розсліди над голодовим становищем в Росії і на Україні, в якому пише, що коли се становище тепер не змінится так до жнив вимре на Україні з голоду 6 до 7 міліонів населення.

Капітан Квислинґ обчисляє, що дня 1. мая с. р. буде вмираючих з голоду в Одесі й околиці пів міліона, а по одному міліонови в отсих українських землях: Миколаївській, Катеринославській, Донецькій, Харківській, Кременчуській і Полтавській.

ЗАМІТКА. — Сталось те, чого Українці боялись. Московські большевики вивезли хліб з України і тепер вже не пишеться про голод на Надволжі, а натомісць приходять вісти про нечувану голоднечу майже на цілій Україні, яка ГРОЗИТЬ ЗАГИБІЛЮ ЧЕТВЕРТІЙ ЧАСТИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.

Се розпучливе становище українського народу повинно спонукати всіх Українців до спішної ратункової акції.

Українці в Злучених Державах і в Канаді повинні кромі своеї помочі заапелювати до цілого народу в Америці і в Канаді та до парляментів о ратунок перед голодовою смертю 7,000,000 народу, який впав жертвою московсько-большевицького наїзду на Україну.

АЛІЯНТИ ПОГОДИЛИСЬ У ВІДНОШЕННЮ ДО РОСІЇ

ҐЕНУЯ, Італія, 13. цвітня. — Представники чотирох аліянтських держав, Лойд Джордж (Велика Британія, Барту (Франція), Шанцер (Італія), і Жаспар (Бельґія), порозумілись і погодились на „спільний фронт" у відношенню до Росії.

Вони, як кажуть, приняли звіт аліянтських знавців про російське питанне.

РОСІЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ГОДИТЬСЯ НА ЦАРСЬКІ ДОВГИ, ТІЛЬКИ НЕ ХОЧЕ, АБИ РОСІЮ ЗВЕСТИ НА ДРУГОРЯДНУ ДЕРЖАВУ ЯК ТУРЕЧЧИНУ

ҐЕНУЯ, Італія, 13. цвітня. — Юрій Чічерін, голова російської делеґації, заявив нині, що аліянти хотять звести Росію до становища Туреччини. На його думку предложення аліянтських знавців у справі Росії стремлять до того, щоби Росію перетворити на другорядну державу під контролею других держав.

Він заявив свій спротив проти сього звідомлення і зажадав 24 годин часу на відповідь.

У звіті аліянтських знавців сказано, що большевицький уряд мусить приняти на себе довги царські і тимчасового правительства Львова і Керенського і мусить дати запоруки, що не буде нападати на чужі краї; і забезпеку та охорону для чужинців в Росії. Кромі того влучено до звіту французьке предложеннє про заграничні трибунали в Росії і про нагляд над внутрішніми справами Росії.

Російська делеґація відкидає сі умови, а ставить від себе свої, в яких домагається пів міліярда долярів позички для Росії, а впрочім приймає всі умови кромі тих, що признавали-б чужим державам вмішуваннє у внутрішні російські справи, бо російська делеґація не хоче нарушити суверенности Росії.

РАКОВСЬКИЙ ЗА ПРИЗНАННЄМ ЦАРСЬКИХ ДОВГІВ

ҐЕНУЯ, Італія, 13. цвітня. — Кристіян Раковський, голова большевицького уряду на Україні, заявив у фінансовій комісії економічної конференції, що Росія признає заграничні довги аліянтам, але домагається також звороту за шкоди, які аліянти їй причинили наїздами Денікіна, Колчака і Юденіча.

БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ РОЗОРУЖЕННЯ

МОСКВА, столиця Московщини, 13. цвітня. — Голова виконуючого Комітету Всеросійського Совета М. Калінін заявив большевицькій урядовій ґазеті „Известия", що московський большевицький уряд радо у себе переведе розоружение, якщо ґенуенська конференція вспіє привернути мир в Европі.

АЛІЯНТИ ПОКИЩО НЕ БЕРУТЬСЯ СИЛУВАТИ НІМЕЧЧИНИ ДО НОВОГО ПОДАТКУ ДЛЯ НИХ

ПАРИЖ, 12. цвітня. — Аліянтська комісія военних відшкодовань не хоче тепер запоряджувати примусових способів проти Німеччини, аби наложила на себе для аліянтів нові податки в сумі 60 міліярдів паперових німецьких марок, з уваги, що се мало би некорисний вплив на ґенуенській конференції і зеднало би радше симпатії для Німеччини.

Покищо комісія рішила підіждати з постановою у сій справі аж до 31. мая с. р.

ДЕ ВАЛЕРА І КОЛЛИНС УМОВЛЯЮТЬСЯ ПРО ВНУТРІШНІЙ МИР В ІРЛЯНДІЇ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 11. цвітня. — Імон де Валера, провідник ірляндських крайних республіканців і Майкел Коллинс, голова ірляндського тимчасового правительства, згодились на переговори для заключення взаїмного перемиря, аби не допустити до вмішування в ірляндські справи британського правительства.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В ДЕНЬ ВОСКРЕСЕННЯ.

Кождого року у Великдень люди пригадують собі великий день воскресення Христа, воскресення світла над темнотою і правди над неправдою.

Сей день додає їм віри і надії, що світло і правда і на будуче побіджати-ме темряву і кривду.

Сей день додає також Українцям віри й надії на побіду світла і правди.

Довгі літа царила темрява і кривда на Україні, темрява і кривда ляцька і московська. Вона ще й досі панує.

Але нарід український віри не стратив у перемогу над тими злими силами, ворогами світла і правди українського. Він все живе тою вірою і в надії на свою слушну побіду веде безупинну боротьбу за визволеннє рідного краю.

Часами бувало вже небо українське заясніло і здавалось, що Україна вільна; що вже прийшла остання пора, коли впаде побита лож і кривда, а запанує правда і воля. Але небаром знову небо захмарилось і злі сили ще знову взяли верх на якийсь час. І знову ще вороги запанували і заневолили український нарід.

Та вже не довго тої муки. Тепер вже не ті часи, аби можна безконечно неволити цілі народи. Бо народи щораз більше просвічаються і щораз більше приходять до свідомости.

Вже недалекий час, що всі народи будуть вільні.

А той нарід буде вільний скорше, котрий скорше зуміє зєдинитись і зібрати свої сили для зломання кайдан.

Головною підставою для сього, аби всі члени народу передівсім стали вільні духом.

Польське і московське пановання оставило на многих Українцях пятно раба. Ще є такі Українці, котрі приймають польсько-шляхотську неволю і покоряються ворогови, або московсько-большевицьку неволю і теж коряться ворогови. Се сліди неволі, рабства в їх душах. Вони не є вільні люди. Вони є невільні, раби.

Отсі раби се найгірше нещастє України в її боротьбі за волю. Се найбільша тама в поступі й у визволі.

І тому се рабство серед Українців треба винищити.

Як не буде серед Українців ані польських ані московських слуг, рабів; як усі Українці будуть свідомими українськими громадянами; як наперед воскреснуть вони яко вільні Українці у своїй душі, — так тоді вільність цілого українського народу прийде як конечність, як сума змагань всіх Українців.

Про се нехай подумає нині кождий Українець і кожда Українка і нехай поставить собі метою: нищити серед Українців рабство, а будити воскресеннє вільних Українців.

ДАЛЕКОСХІДНА РЕПУБЛИКА.

(Кореспонденція „Свободи").

На Далекім Сході в Азії живе багато Українців. Тому важне для нас усе, що там діється. На жаль — наші люди, що там живуть (а є між ними й інтелігенти) не дають про себе знати широкому світови майже нічого. Все, що знаємо про відносини на Далекім Сході, знаємо з чужої преси. Далекий Схід такий важний політично, що відтам може вибухнути нова пожежа війни. Щож там діється?

На днях прийшли депеші, що У ВЛАДИВОСТОЦІ ПОВАЛЕНО ПРАВИТЕЛЬСТВО МЕРКУЛОВА.

Багато людей в Европі й Америці зовсім не знає, що це було за правительство, відки воно взялося, коли настало й коли взагалі повстала ціла та Далекосхідна Републиќа.

Отож ці справи треба бодай коротенько пояснити.

Про Далекий Схід весь час війни було тихо. Аж коли большевики захопили Сибір і почали напирати на чеських полонених, котрі там зорґанізувалися в леґіони і йшли разом з „правими" — тоді уряд Злучених Держав Північної Америки звернувся до Японії, щоби вона помогла Чехам проти большевиків, бо їй найблище. При тім Америка підчеркнула, що Сибір має остати „ненарушена". Значить — дала Японії пізнати, що не дозволить їй на завше усадовитися в Сибірі.

Сталося це ще дня 5. серпня, 1918 р.

На ті запросини Японія зараз вислала в Сибір через море три дивізії свого війска, заняла Владивосток і почала посуватися в глибину Сибірі. Все вказувало на те, що Японія лагодиться на довший побут в Сибірі й робить там свою політику. В таборі Колчака, який воював проти большевиків, мала Японія своїх офіціяльних представників і спріяла колчаківському рухови.

Але большевики розбили Колчака. На його місци утворилася в осени 1920 р. „Далекосхідна Републиќа" на демократичній основі. Одначе в дійсности нова републиќа була під сильним впливом большевиків. Тому Японія хоч удержувала з нею взаємини, але таємно підпирала проти неї рух, викликаний братами Меркуловими, котрі утворили окреме правительство й почали отверту війну з Далекосхідною Републикою — розуміється за допомогою Японії.

Війна провадилася довго і була змінчива. Раз брали верх одні, раз другі. В січни сего року большевики наперли більшими силами — і незабаром прийшли депеші, що правительство Меркулова упало та що революційні повстанці наближаються до Владивостока.

Японія мусить супроти того зробити якісь кроки — вперед або назад.

Відень, в марті, 1922. О. Н.

„В ПОРОХ ОБЕРНЕШСЯ".

...З пристані Люксор вітрильне судно з дрожачим крилом перевозить нас на достойний беріг Долини Фараонів. Кождий слід, який витискає крок наших сірих ослів у яснім піску, наближує нас до краєвиду невисказаної краси, який вибрали собі фараони як раму для свого вічного сну. Ті величезні гори з ломаними верхами, що так вирізуються на синім небі, — то їх могильні памятники. В твердім ґраніті з пурпуровими жилками викували вони собі під земні палати, прикрасили їх містичними поліхроміями та поклалися тут на вічний відпочинок — перед трьома тисячеліттями! Тут і відшукали їх по століттях, сповитих у тонесенькі сповивачі, перепоєні ароматом, — віднайшли їх нерухомих, у тій самій поставі останнього відпочинку.

Долина Фараонів...

Є слова, котрі самі собою розбурхують нашу вражливість. Але буває й так, що дійсність стоїть нище, ніж той образ, який ми про неї витворили собі в уяві.

Тут на Долині Фараонів не дізнається розчарування.

Навпаки. Тут усе достроюється для поглиблення сильного й гармонійного враження. Всьо наклонює до майже набожного роздумування над людським призначінням, або — коли хто волить — над його незабутнім здійсненням, яким являється проповід Боссета про смерть.

Велич цего затишного місця з його незмінною, пишною красою, розриті руїни, потріскані колюмни, покалічені подоби, — все це останки міста, котре було столицею держави й цивілізації, яка плекала культ сили і краси, — а в тім поросі остали ненарушені в лоні скель тільки „доми вічности", яких забажали фараони для тлінних останків своїх.

Одначе більшість тебанських монархів забрали відси й вивезли в їх тяжких саркофагах до єгипетського музею в Каірі. Видерли їх з могильного півсумерку — і сегодня вони сторчать під скланими віками, позначені нумерами, виставлені на брутальне світло.

Тільки оден-одинокий фараон Аменофіс II., котрий жив тисячу шість сот літ перед Христом, знайшов ласку й оставили його в середовищі, якого він собі бажав, яке сам собі вибрав і приготовив.

Отож ідемо до нього, до того помершого трийцять і три століття тому — в дні, в якім християнська літургія пригадує короткість нашого життя і марність земських великостей.

Спадисті, широко в камінню виковані сходи ведуть до гробової кімнати, підпертої шістьма філярами. Склепіння блакитне, засіяне золотими зорями. На стінах у барвистих фресках проймаючі картини з мандрівки душ на другім світі. Той тисячелітний привид непокоїть. Бо навіть час не мав над ним влади і той привид заховав усю свою первісну свіжість і плястику. В пазурах передсмертної тривоги, яка під вечір життя брала верх над мозками великих деспотів, страх їх відживає й для нас — у цих молитвах-малюнках, котрими фараони казали оплести, мов ґірляндами, місце свого останнього притулку. В тій переломовій хвилі, коли земська влада висмикалася з їх рук, не казали вони вже різбити в камінню своїх великих учинків і заслуг, але дрожачи, як усі инші люди, перед вічною загадкою — пробували зєднати собі богів на будучу мандрівку по страшнім підземеллю.

З гробової салі сходимо кілька степенів нище — до крипти.

Всі м и м о х і т ь відкривають голови і говорять тихо.

Перед нами фараон Аменофіс II. Спочиває в пишнім саркофагу з пурпурового каменя. Тіло його почорніле, голова з розширеним и орбітами (в місцях, де були очі), застигла з виразом жаху на обличчі. Худі, судорогами скручені руки, зложив на груди...

„In pulverem reverteris" (в порох обернешся) — шепнув хтось біля мене...

І дійсно — ці слова найбільше відповідають тій жахом проймаючій картині, яку маємо перед собою.

Надармо пробували тебанські царі Єгипту позискати вічну трівкість для свого тіла: те, що осягнули, єсть тільки — страшенно брутальне виявлення смерти. Фараон Аменофіс II. виглядає зовсім так, як звуглений труп, свіжо видобутий з пожежі.

Скоро виходимо з крипти.

Спішно нам — знов видобутися під небо блакитне, на свіжий подих вітру, на підніже високих гір, облитих ясним золотом.

Але переслідує нас і тут образ зловіщої маски фараона, а незмінна краса природи, до якої притулилося тут те затишне місце царських мумій, — видається нам в тій хвилі останнім виразом глуму.

За **Фірміном ван ден Бошом**
переповів **Осип Назарук.**

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВСІМ ЧЛЕНАМ НАШОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ І ВСІМ ЇЇ ПРИХИЛЬНИКАМ ЖЕЛАЄ ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА.

ЖИТТЯ У КИЇВІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з Европи).

Російська часопись „Время" з дня 10. марта 1922 р. помістила дуже цікаву статтю про те, як виглядає тепер Київ і як у йому живеться. Гадаємо, що Читачі „Свободи" радо прочитають її у перекладі раз тому, що вона написана очевидцем на основі автопсії і власних переживань, а по друге тому, що Київ, столиця нашої землі, „мати городів руських" і до його повертаються очи всіх Українців, не зважаючи ні на політичні, ні на партійні кордони.

Автор згаданої статті пише: „На Маланки перейшов я, 18 верст від Камінця границю радянської України. З тої пори я ввесь час перебував на Україні, а останній час прожив у самому Києві. Він тепер трохи ожив. Повідчиняли богато склепів, реставрацій, каварень і инших торговельних підприємств. (Шато де Флер, Семадені, Франсуа і т. д.). Магазини повні товарів, так їжі, як і мануфактури, а навіть предметів розкоші. Ціни, розуміється, страшні. Черевики середньої якости 2½ міліона плюс 10% на голодуючих. Одяг, лихий, 5 до 6 міліонів. Центр торговлі у Києві це „толкучка". Еврейський базар, де можна дістати всьо, що кому потрібно.

„По селах, близь Київа можна всьо дістати дешевше, бо заки товар появиться на ринку, переходить через десять рук. Явно торгують валютою. Біржа, як і колись знаходиться коло каварні „Семадені". Разом з приїздом чужинців збільшилося число спекалянтів. Крещатик проти Думської площі аж кипить ними. Часом чекісти роблять на них облаву але звичайно тому, щоб поправити свої власні фінанс. Загалом у Києві з а гроші можна робити всьо, що кому хочеться. Як вище сказано наїхало багато чужинців, особливо промисловців. **Вони стоять під опікою польського посольства.** Для чужинців єсть тут гостинниця „Палєст", на Бібіківськім бульварі. З ними переговорюють про аренду трамваю і телефону. З театрі в працює опера, утримувана союзом артистів, відчинено також театр „Мініятуру" (колись „Берґоніє"). Місця скрізь платні. Тільки два рази на місяць грають безплатно для робітників і червоноґвардейців. **Грає також український театр.** (За гетьмана було їх 5!). Загалом життя кипить з ранку до пізної ночи. Каварні, мимо високих цін переповнені. В цукорні „Франсуа" чарка чаю коштує 3000, кава — 5000, тісточко 5000, але такої величини, що можете ціле відразу проковтнути не боючись, щоб задавилися ним. „Ґранд готель" усе переповнений чужинцями. Бутелька шампана коштує 5 міліонів! Кельнери титулують вас: „Ваша світлість" і „барін". Страшно розвилась проституція. Голод і холод приневолили багато жінок (навіть з добрих домів!) вибрати собі таку професію. В Києві були страшні морози. Доходили до 20 ступнів. Мешкання неопалені, бо нема дров. Дрова йдуть наперед в совітські уряди і в касарні червоноармейців. Інтеліґенція мусить собі сама на саночках привозити з лісів. Біда серед інтеліґенції страшенна. Виносять на торг останні річі. Крайну нужду терплять учителі, котрим по кілька місяців не дають ніякої платні, а платні ці малі, коли учитель ґімназії дістає 100.000 у місяць. (Вистарчає на оплату десятьох листів за границю!). Школи позачинювані, бо нема їх чим опалити. Ученикам доводиться зарабляти де тільки можна.

„Мене арештовано 5. січня й відставлено на Липки, (Де перше жила київська аристократія). Пятиповерховий дім, це тюрма. У вікна вставлено кріпку решітку. Я попав на пятий поверх, і, як пізнійше довідався, це найщасливійша часть тюрми. Кожний поверх має свою назву. Найвищий, там де мене приміщено, це „поверх щасливих", перший — „сальон" (у йому сидять арештовані комуністи), другий „поверх смерти". Хто туди попаде на свободу не виходить, іде „в росход". Третий поверх, це „поверх тортур". Тут чекісти переводять слідство: бють, на чолову закладають очіпок з колючого дроту, бють ґумовими прутами, і таке друге. Четвертий поверх, це для тих, що перейшли крізь иньші поверхи і дожидають суду трибуналу. Покої неопалені. Єсть і клітки без вікон. Раз у день дають щось ніби зупу і пів фунта хліба.

„Дня 7. лютого вдалося втічи, коли двох червоноармейців провадило мене на слідство і тої ночі я покинув Київ.

„На Україні повстало багато кооператив, та вони не мають симпатії серед населення, бо там треба за все платити золотом і сріблом. Залізниці не найгірші. Білет з Київа до Одеси коштує 350.000 і 10% на голодуючих. Поїзди переповнені. На залізницях страшне хабарництво і крадіжі. Бракує паровозів.

„В Київі чимало голодуючих з Поволжа. Вони страшно бідні. Гинуть, як мухи. Помагають усякі добродійні товариства і так само совітське правительство, але тої помочі за мало і число голодуючих збільшається з дня на день.

„Тепер переводять реорґанізацію червоної армії. Командантами роблять колишніх царських офіцерів і касують власть політичних комісарів у війску. В Київі стоїть оден резервовий баталіон, школа червоних камендантів, полк кавалерії і дві дивізії артилерії.

„Грабують і нападають навіть в день. Є окремі відділи для боротьби з бандитизмом.

„В місті багато снігу. Комісарі і комуністи їздять рисаками, котрих тут в останніх часах багато розвелося. Київ не дуже змінився, потерпів трохи Печерськ. В останніх часах на всьо наложено великі податки. Погано стоїть діло з ґазетами. Виходять три комуністичні: російська, українська і жидівська. Заграничних продавати не вільно. Недавно не було паперу й ґазети розліплювали на мурах, — але їх зараз розривала публіка на папіроси. Почта працює розмірно добре, але вся корреспонденція находиться під цензурою. Красноармейці часто говорять, що надходить війна і треба буде битися з Петлюрою і Поляками...

„Був я і в Харкові. Тамошнє життя подібне до київського. Харків столиця радянської України. Єсть там польський консуль, чеська торговельна місія і американський Червоний Хрест".

Ось як виглядають ці благодаті зреформованого большевизму, якими захоплюються деякі з наших земляків, гадаючи, що большевики „не тими стали", що були перше і вірячи у їх добрі наміри. Прийдь, мовляв, а ми тебе з отвертими раменами приймемо. Ага, спрібуй!

І заповідженої українізації якось теж не слідно. Грає оден український театр і виходить одна тай то большевицька ґазета. Як на Київ, це трохи замало!

Армія — російська, урядники здебільшого жидки, останки інтеліґенції вигибають з голоду і холоду, від селянина забирають останній пуд збіжжа і вивозять на північ, хоч і на Україні голод росте і це називається — Радянська Україна.

І в додатку заповідають ще нову війну на весну з Петлюрою, себто з повстанцями, хоч повстанці маються до Петлюри, як кулак до носа. Алеж треба якось людий дурити, треба підготовити опінію на ті нові злочини, які Троцький готовить на весну.

Ленін нібито шукає згоди з цивілізованим світом, а Троцький дальше побренькує шабле, не дивлячись на те, що міліони народу з голоду вигибають.

Ф. Крегул.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКИХ ДІТИЙ.

Картерет, Н. Дж.

Понад 200 українських шкільних дітий машерувало дня 8-го цвітня с. р. улицями міста з таблицями і прапорами. О годині 10-ій прийшли під Сити Гол (міську раду) і відспівали гимн „Стар Спенґелт Беннер", а відтак вручили петицію у справі української Галичини.

Кілька слів сказала до мейора школярка Анна Проскура, вручаючи петицію. Потім всі діти хором відспівали гимн „Май Кантрі" та у взірцевім порядку вернулись до школи. По дорозі прохожі витали похід молоденьких патріотів.

Теодор Яворський.

ПОМЕР СЛАВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАК ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА.

БЕРЛІН, дня 23. марта. (Вл. кор.) — Дня 9. марта с. р. помер у Фрайбурґу, в Німеччині, на недугу рака славний український співак Олександер Мишуга.

Покійний був селянським сином з Виткова Нового, в Радехівщині, в Галичині, вихованець Ставропігійської бурси у Львові, завдяки чудовому голосови та великій праці став був співаком (тенором) звісним у цілому світі.

В сімдесятих роках виступив на сцену, а між роками 1880 а 1900 стояв на верху слави. Співав в Італії, у Львові, Варшаві, Києві, Одесі і т. д. Скрізь захоплював чудовим голосом і гарною грою. В деяких операх, особливо італійських, був прямо незрівнаний і одинокий.

Жив ощадно, а весь заощаджений гріш віддавав на народні цілі. Неодно з наших товариств завдячує йому свій розвиток і не одному молодому чоловікови поміг він добитися становища. Він своїми грішми уфундував українську ремісничу бурсу у Львові і загалом дарив українські інституції всякими дарами.

Війна знищила останки його майна і він вибрався був на старі літа ще вчити співу в Стокгольмі, столиці Швеції. Там отворив був свою школу співу, яка відразу здобула була собі славу і приносила покійному красний заробок. З того зарібку ще й на склоні віку давав він щедрі жертви на українські народні цілі.

В останньому часі тяжко занедужав на рака і виїхав до Німеччини лічитись. Але вже не вилічився. Смерть скосила його життє, дороге і незабутнє цілій Україні.

Помер в крайній біді, без цента ощадности.

Так помер великий український артист і громадянин, котрий давав жертви на удержаннє і науку для тисячів бідних галицьких українських учеників.

Та не забуде його Україна, якої пісні і визвольному трудови він віддав своє життє.

ПОМЕР БАТЬКО Д-РА Л. МИШУГИ.

В лютім с. р. в місяць перед смертю Олександра Мишуги, помер його рідний брат а батько д-ра Луки Мишуги, голови Фінансового Відділу Української Місії у Вашінґтоні.

Покійний селянин-патріот, помер в рідному селі у Виткові Новім, в Радехівщині в Галичині. Перед смертю натерпівся ще на старі літа богато переслідувань від польських окупантів в нашому краю.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ У МЕЙОРА МІСТА НЮ ЙОРКУ.

Фотоґрафія делеґації українських дітий перед міською радою в Ню Йорку.

Фотоґрафічна знимка представляє хвилину, коли д. Михайло Радик відчитував мейорови Дж. Ф. Гайленови петицію українських дітий міста Ню Йорку у справі української Галичини.

CHILDREN PETITION HYLAN TO AID UKRAINIANS

More than 200 American-born boys and girls of Ukrainian descent petitioned Mayor Hylan to-day to intercede with the Federal Government in behalf of the children in East Galicia, who, they said, are suffering outrages and abuses at the hands of the Polish military forces.

In their petition the children told the Mayor that more than 100,000 Ukrainian adults had died in Polish prisons leaving many orphans.

"A great injustice is being done our kinsmen in Europe, the petition said. "They are being driven under the yoke of their most hated enemies, the Poles. This should not be. The American people fought that this should not be and, having fought and won, they should enforce the principles for which they gave their lives."

The Mayor, after being photographed with the children on the steps of the City Hall, said:

"Little ones, I will do all that I can for you. This petition will be forwarded to the authorities at Washington. But I do not want you to be misled into believing that the Mayor of this city can do everything. There are certain limits to what he can do, but, just the same, I will hepl you all I can."

(Evening Sun, April 8, 1922.)

MAYOR ASKED TO AID PEOPLE OF EAST GALICIA

About 200 American-born children of Ukrainian descent marched to City Hall to-day and presented a petition to Mayor Hylan, protesting against alleged outrages committed in Ukrainian East Galicia by Polish military occupants of that country. The petition ends with a plea for the "freedom of the people of Ukrainian East Galicia."

Mayor Hylan was photographed and filmed with the children gathered about him, after which he told them that while his powers were considerable, they were not great enough to permit him to lend aid. He promised, however, to forward the petition to Washington.

(Evening World, April 8, 1922.)

ПОСИЛАЙТЕ ТЕЛЕҐРАМИ ДО ҐЕНУЇ!

Адресувати так:

ECONOMIC CONFERENCE, GENOA, ITALY.

Про висилку каблеґрам повідомляти українські і місцеві американські часописи.

В. Будзиновський.

„ПШЕДМУРЖЕ“.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи“).

„Від коли в степах України появилися Татари і Царгород взяли Турки, цілій християнській Европі стала грозити страшна небезпека заглади. Дикі поганці були би безпечно пройшли Німеччину і Францію. Були би опинилися, не то при західних берегах Франції, але й увалились би в Італію, Шпанію, Анґлію і Скандинавщину. Хрест був би щез з цілої Европи. Всі европейські народи, о скілько не вигибли би від бусурменських стріл і ножів, були би мусіли відречися християнського Бога, Ісуса Христа і Богоматери. Були би, закувані в ланцах, о голоді і холоді орали Татарам просо, водили би по морях турецькі каторги. Всю европейську культуру були би зруйнували, спалили і вдоптали у землю ноги азійських дикунів. Нині Европа не мала би ні поезії, ні музики, ні малюнків, ні науки. Не мала би книжок, часописий, театрів, фестинів. Не мала би парових машин, електрики, залізниць, автомобілів, телеґрафів, телефонів, мікроскопів, мила, гребенів. Люди мерли би як мухи, або каліками коротали свій вік у муках, бо не було би лікарів ні ліків. Европа взагалі не мала би нічого з того, що нині людству дає культура. І нинішних народів не було би. Були би пропали Чехи, Французи, Німці, Анґлійці... всі, всі язики. В цілій Европі гайсала би татарська дич, що ночує під чистим небом, або в сиричуватих шатрах на власнім гною; що ходить в невичинених, обернених вовною на верх кожухах; що пє кабиляче молоко і рве зубами кінську здохлятину. Першим народом, котрого Татари були би безслідно задоптали, був народ український!"

„Як два і два є чотири, так до всего того було би без найменшого сумніву прийшло, наколи би Всевишній, предвиджуючи лихо, не дав був християнству, культурі і Европі... **„пшедмурже“.** Як від наслідків первородного гріха наших прапрадідів Бог вибавив людство Богом-Сином, так від наслідків татарської інвазії вибавив Европу тим „пшедмуржем“. Щоби спасти від руїни все те, що підготовив був шістьдневною роботою при сотворенню світа, при кінци послідного робучого дня Бог сотворив ще асекурацію свого твору: сотворив Поляків. Великий штудер був народ старинних Єгиптян. Ще більші штудери були мабуть давні Китайці. Але щось так досконалого, як народ польський, вони таки не виштудирували. Всякі винаходи дала нам культура вже по здавленню бусурменської небезпеки. Але взірця благородности і доброти такої, як Ляхи, не знайдеш в ніякім патентовім бюрі найкультурнійших держав, ні в казках з тисяча і одної ночи. Так досконалий винахід могла дати людству хиба лиш мудрість Божа. Отже Господь Бог, щоби спасти християнство, культуру, Европу і Українців, сотворив народ шляхотний, хоробрий і з таким предобрим серцем, що про всіх дбає, про себе й не думає; сему шкіру лупить з себе і дає другому! Творячи Поляків, Бог дав Европі неустрашимих і непоборимих лицарів, що про ніщо инше не думають, як лиш про се, щоби своїми грудьми заслоняти других перед смертоносними ударами; щоби безупину проливати кров власного серця, власними кістьми засівати поля в обороні инших народів Европи, в обороні їх християнської віри, їх культури і їх істновання. Сей шляхотний і лицарський народ польський совісно сповнив своє, Богом дане йому призначенне. Насупив брови, лиснув оком, підвів грізний свій пястук залізний та крикнув до Татар і Турків: „Гов! Сиди дома і не рипайся. До Европи, до християнства і до культури не пхайся, бо бю!" Від коли польський народ родився, від тоді гарував, терпів, мерз, голодував і бився, і, проливаючи свою кров — аж страшно слухати! — так бив Турків і Татар. Тим спас християнство, спас культуру всіх народів Европи, спас їх самих. Моренному морю крови шляхотного лицарства польського завдячують своє істнованнє Німці, Чехи, Французи, Анґлійці, Ісляндці, Ґренляндці, і всі, всі народи Европи. А що Америку скольонізували Европейці, яких спасла Польща, то й Америка завдячує своє населеннє і свою культуру крови польського лицарства. Як би не польська кров пролита в боротьбі з Татарвою, то з Українця не знайшовби нині на показ ні засушеного, ні в спіритусі вмузею мізинного пальчика. Се таке очивидне, таке ясне, як Сонце".

Все те виходить з того, що від половини минулого століття Поляки говорять про свою минувшину. Не один бреше почти, поки сам увірить в свою брехню. Нині Ляхи справді вірять, що вони були таким „пшедмуржем". Увірившн, вони цілком серіозно і щиро думають, що мають право приказувати всім народам Европи, бо власною кровю спасли їх від загибели, а що найменше від бусурменства, варваризації і цілковитого здичіння. А вже за крайно безличного шубравця мають кождого, хто заперечує їм право неронського панування над народом українським. „Завдячуючи своє істнованнє польським жертвам на боєвищах, — думають Ляхи — українські хлопи не сміють противитися, коли від них жадають, щоби вони свою землю відступали польським зайдам. Поляки мають право жадати, щоби український народ був робучим інвентарем і дійсною коровою Ляхів".

Так думають Поляки. Алеж коби то лиш вони самі так думали про себе! А то й инші народи, хоч польських перехвалок не беруть дословно, таки думають, що Поляки виборонили, як не всю Европу, то бодай Україну і себе саму; що тим самим помогли також середущій Европі. Отже вони справді були „пшедмуржем" Европи. В кождім разі в Европі загальна думка така (бодай була в перших днях по відбудові Польщі в р. 1918), що в Поляках є вдача лицарська і наклін жертвуватися за других; що то народ шляхотних, благородних лицарів.

Таку думку про Поляків мають, на превелике диво, й Українці! На Подніпровю вона загальна. І в Галичині є чимало Українців, що вірять в лицарську вдачу Поляків, хоч з деякими застереженнями, котрі не дають Полякам виключного монополю на титул оборонців Европи перед Татарвою, і кажуть їм сею почестію ділитися з українською козаччиною.

Під впливом патріотичної катаринки польської, котра над ухом кождого Галичанина грає від колиски до гробової дошки, і галицькі Українці думають, що не лиш українські козаки, але й Поляки боронили землі Польщі перед бусурменом по лицарськи; що Поляки народ з лицарською фантазією і вдачию; що вони годні свідомо ризикувати воєнну небезпеку, себто до бою іти, та вперед пхатися й тоді, коли знають, що ворог — не безборонний хлоп, але справді буде рубати і до них стріляти; що вони в боях погибають зійшовшися з ворогом око в око, не стоячи в далекій резерві, або киваючи пятами.

Такі, нічим не виправдані думки дуже некорисно відбиваються на нашім визвольнім стремлінню, спиняючи його силу і його розмах. Через респект перед лицарськістю ворога, власна гордість національна слабша, ніж ялося; слабше почуттє власного національного достоїнства і віра в боєву вартість власного народу. Українець супроти Поляка покірніє; хоч не виявляє сего на зверх, то у власній думі. Покірніє, як в области своїх домагань і стремлінь, так і в примінюванню боєвих способів. Щоби „культурний і лицарський" Лях не сказав, що Українці некультурні дикуни, Українець робиться уступчивий і тоді, коли розпочав з Ляхом кровавий танець; не видержить до кінця і, очивидно, програє.

Сю причину наших неудач усунемо, коли придивимося ліпше історії боротьби з бусурменським ворогом України і „Европи", хоч би історії увіковічненій в документах польських.

* * *

Небезпека татарських набігів була в українських землях Польщі постійна. Татарські орди сиділи в цілій Чорноморщині, від Кавказу по Дунай. Кримська орда не лиш пустошила Подніпровє, але заганялася аж на Волинь і в Галичину. Инші орди навідувалися до Галичини від Бесарабії і через Молдавщину. Як часто вони були у нас в гостях, свідчать слова 70-літного гетьмана польського, Жулкевського в р. 1618: „За моєї памяти ордою великою, як тепер, були Татари трийцятий раз в Польщі". Се значить, що окрім постійних наскоків татарських чамбулів, що найменше що другий рік була в Польщі, очивидно в її українських землях, велика орда, що руйнувала по кілька воєводств на раз. Як татарські наскоки руйнували край, нехай посвідчить сей виказ: „В р. 1620 в львівській земли Татари гуляли через дві неділи. Всі села Львівського староства були зрівнані з землею. Майже все селянство пішло в ясир. В р. 1622 в Галицькій земли цілі околиці перемінилися в пустиню. Снятинське староство цілком було знищене. В Ясеневі з 300 підданих лишилося тілько 8. Де був Глушків, лишилося тілько місце. В Русові з кількадесяти великих ґаздів лишилося 8 нуждарів. В Стецевій лишилося 5 душ, в Будилові 6 хлопів, в Розтоках 6."

Від такого знищення могли і мали обовязок охоронити землю пани шляхтичі. Лише вони мали збрую, лише вони вміли орудувати нею, лише вони могли мати війско з своїх підданих, і мали його. Кождий більший шляхтич мав свою міліцію. Шляхтичі були обовязані боронити край, бо на те й історія зробила їх шляхтичами. Їх предки були такіж самі хлопи, як ті, що тепер робили їм панщину. Лише тому, що одиниці правили громадою і, боронячи землю шаблею, боронили також громаду, діставали від громади поміч в роботі і більші землі. З того тішли згодом їх великі маєтки, їх право до хлопської праці і навпослід панщина та закріпощеннє хлопа. Але біда була в тім, що зразу в Галичині, згодом і в прочих українських воєводствах найбільші маєтки, як приватні так і королівські опинилися в руках шляхти польської, у котрої був дух не лицарський. Як чорт свяченої води, так польська шляхта боялася війни з забросним війском. Щоби хто не сказав, що ся гадка є виплівом національної нетерпимости і ненависти, прочитаймо, що замітив польський патріот Лозінські в своїй книжці „Правем і Лєвем". Про брак лицарського духа у польської шляхти свідчить се, що в судових актах, в котрих увіковічнено сотки тисячий кровавих пересправ між польськими шляхтичами, Лозінські знайшов лише три случаї двобою. Всі прочі були нечайними наскоками розбишацькими, або скритомордами. Нині лише блазни пускаються на двобій. Але в часах, про котрі говоримо, люди лицарського стану і лицарського духа рішали спори між собою двобоєм. Від двобою викручувались лише нікчемні труси.

(Дальше буде).

ДОПИСІ

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Ліґа американських ветеранів Українців в Йонкерс, Н. Й.

Дня 8. с. м. на поклик пароха о. Володимира Сполітакевича зійшлися в Йонкерс, Н. Й., місцеві Українці ветерани американської армії із світової війни на нараду, на якій промовляли д. Михайло Першин з Ню Йорку, і д. Микола Левицький з Джерзи Сити, взиваючи до заснування сього нового а важного українського товариства. На нараді вибрано тимчасовий комітет, який має занятись заложеннєм товариства.

Комітет просить всіх йонкерських Українців ветеранів американської армії зі світової війни, щоби вступили до товариства.

Зголошуватись до команданта Михайла Фецка, при 221 Со Мил Ривер Ровд.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В БЕРЛІНІ

Пані Ганна Вуцька, відома своїми численними перекладами творів українських поетів на німецьку мову, впорядила в Берліні дуже цікаву виставу української культури.

Вистава відкрилась дня 28. березня в присутности численних запрошених гостей як українських, так і німецьких. Пані Вуцька в короткій промові вияснила перед присутніми значіннє вистави й наприкінці висловила бажаннє, щоб ця вистава причинилась у Німеччині до кращого пізнання особливостей української культури.

Найцікавійшим відділом вистави є відділ ручних українських виробів, як народніх, так і зроблених після народніх зразків. Експонати для цього відділу дали місцеві українські родини — пані Сімович, пані Королівa, пані Сокович, пані Лепка та инші. Є тут сила прегарних вишивок, килимів, плахт, рушників, гуцульські вироби, цілі народні строї, писанки з Буковини, бандура, взори українських вишивок, гаптовань і мережок.

Відділ художніх творів тутешніх українських учнів-малярів містить рисунки й картини Глущенка, Костенка, Бабія, Мороза й Бутовича. Особливу увагу звертають на себе прегарні филізації Бутовича на листовних картках; тут у мінятюрі представлено цілу ґалєрію українських історичних типів: полковника, гетьмана, ґенерального старшину, хорунжого, бандуриста, бунчужного товариша, запорожця, джури, опришка. Все це живе й переливає фарбами, й коли-б їх добре видати, то вони мали-б далеко більший успіх, ніж відомі ілюстрації Ждахи до українських пісень (вид. „Часу").

Є на виставі й книгарський відділ, де виставлено видання Української Накладні, Катеринославського видавництва та инші. Професор Богдан Лепкий дав зі своєї збірки до цього відділу кілька цікавих старовинних німецьких книжок про Україну.

У тутешніх німецьких кругах вистава викликала велике зацікавленнє. Деякі німецькі ілюстровані журнали купили право репродукцій виставлених виробів. Є також великий попит на виставлені річи, але більшість їх не продається, бо належить приватним особам.

Р—н.

Іван Вазов.*)

УЗДОРОВЛЕННЄ.

(Леґенда).

Намісник Дамаску, Клявдій Рексій, засумувався дуже. Його гарну жінку Попею, дочку Пилата, що тоді панував у Єрусалимі, навістила тяжка недуга: її цілу спаралїжувало. Не могла й порушитися, тому мусіли її носити в носилках, на шовкових подушках, щоби втішалася красою своїх огородів.

Минуло так два роки, та надії на виздоровленнє не було. Прикликав Клявдій з далеких країв мудрців, учених і чародіїв, але всяке їх знання, всі штуки були безсильні в боротьбі з тяжким нещастям, яке навістило Римлянку.

Аж одного дня прийшов паломник із Дамаску. Оповідав, що в Юдеї появився чудотворець на імя Ісус Назарейський. Він виздоровив розслаблених, калік і сліпих, ба воскрешав навіть мертвих. Врадувана цею вісткою, викликнула Попея: „Мушу пійти до цього чудотворця. Добре заплачу за його труди, дам дорогоцінні камені, за які могти-ме купити пять міст юдейських."

„Гарна Попеє", відповів боязко паломник, „усі дорогоцінности не мають ніякої вартости в очах Назаретянина. Він ходить босий, вбого зодягнений, пристає з убогими й погорджує усіми скарбами цього світа. І коли ти захотіла би дати йому найбільші багатства, не здобула би ти цим його співчуття і помочі."

„Щож мені діяти, щоби він хотів помогти мені?" — спитала зажурена патриційка.

„Від недужих, які в нього шукають помочі, вимагає він лише одного, а саме: щоби вони вірили в нього" — відповів паломник.

Попея мовчала з зачудовання. Білою рукою, прикрашеною лискучими перстенями, протирала задумчиво чоло. Потім спитала: „Вірити в нього, як маю це розуміти?"

„Вірити, що він Син Божий!"

„Син Божий, це для мене загадкою..."

Довго ще розмовляла з паломником і старалася випитати в нього якнайбільше. День і ніч не кидала її думка про її нещастє а також про сина Юдейського. Не кидало її нездержливе бажаннє, відзискати здоровлє, тому рішилася відшукати цього незвичайного чоловіка, в котрого божеське походженнє все більше вірила.

„Коли він тілом і душею такий далекий від звичайних людей, то він мусить бути споріднений з божеством. Бо лише боги мають таку силу, що самим поглядом, самою волею можуть полекшити й усунути безнадійне терпіння людини. Наші боги не хотіли вислухати мене, тому мушу звернутися до цього незнаного бога, котрого син називає себе Назаретянином."

Віра в чужого бога і його сина на землі все більше кріпшала в душі Попеї. Приготовилася до подорожі до Єрусалима, щоби там відшукати Ісуса. Але вона добре знала, що її чоловік не згодиться, щоби вона, горда, багата Римлянка упокорювалася просьбами перед убогим юдейським чудотворцем. Тому заявила Клявдієви, що хоче відвідати свого батька. Щоправда здивував його цей дивний намір, але не міг спротивитися її гарячим просьбам. Тож позволив її на цю подорож в товаристві вірної дружини.

Коли Попея прибула до Юдеї і північною стороною Йосафатської долини дійшла до єрусалимських брам, в місті святкували саме Великодні свята. Довгим походом ступали люде на гору поза містом. Здивовано гляділа Попея на цей похід, бо не знала що він означає. Вкінці звернулася до одного римського жовніра й спитала його, куди спішить він і всі инші люде.

„Там, на отсей горбок. Там поставили хрест, для засудженого на смерть бунтівника, Ісуса Назарейського" — відповів він і поклонився низко багатій патриційці.

„Неможливо, це не повинно статися. Засуд мусить бути знесений, я приказую!" — викликнула вона з обуреннем.

Але офіцир, що підійшов до неї, запримітив: „Це може рішати лише сам Пилат. Та заки він видав би новий приказ, засудженого прибють уже на хрест."

Він не був в силі укрити здивування, що ця визначна Римлянка так зацікавилася засудом смерти, який видав її власний батько. В найбільшому зворушенню звернула Попея зір на Голгофту. Там приготовляли щось страшного.

„Несіть мене тамтуди! Він не повинен умерти!" — викликнула вона до своїх слуг.

Коли носилку з дочкою Понтійського Пилата принесли на вершок гори, побачила близька розпуки Римлянка три хрести — вже було по всему. Веліла товпі розступитися і носилку поставити перед самими хрестами. Тут перед середущим хрестом побачила в найбільшому болю клячучу жінку, а дві инші жінки заносилися від плачу й споглядали на лице мученика. І Попея, наче скаменіла, не могла відвернути очей від Христа. Її сльози зединилися зі сльозами юдейських жінок. У цю хвилину не думала вона про свої терпіння й щойно опісля почала побожно шептати:

„Поможи мені, виздорови мене!"

Здалося їй, що лагідний погляд розпятого упав на неї і під впливом цього погляду, який просвітив її всю душу, почула наче дотик якийсь. Якась дрож проняла її серце. Вона відчувала, як якась нова свіжа сила вливалася в її тіло і душу...

На площі перед своєю палатою ждав Пилат нетерпеливо приходу своєї недужої дочки. Її подорож занепокоїла його дуже.

Вкінці побачив він носилки і лице дочки. Був приготований на це, як розслаблена безпомічна скаже винести себе на гору. Та на його невисказане здивуваннє побачив він, як Попея рухом руки приказала службі задержатися, і легким рухом вийшла із носилки і наче лібанонська ґазеля поспішила марморними сходами до середини терему. Обняла занімілого із здивування батька й жалісно викликнула:

Ох, батьку, ти вбив нині бога!"

З болгарського преклав
Мих. Лот.

*) В місяци вересни 1921 р. втратила Болгарія великого поета і народнього письменника. Іван Вазов, умер в 71-ому році життя, повного праці і заслуг. Був це співець народньої болгарської ідеї, співець терпінь свого народа в неволі і радости в визволенню. Прожив визволеннє, зєдиненнє й внутрішнє уформованнє своєї батьківщини, — це все змалював у своїх працях. Великим і всестороннім талантом перевисшив своїх попередників на літературній болгарській ниві.

Іван Вазов походив з народу: уроджений у стіп балканських гір, полюбив гарну природу своєї країни. Пізнав і відчув життє мужика і ремісника. Зрозумів стремління свого народу до релігійної і політичної свободи і стався їх речником. Роматична література ціхує його талант. Перші його поезії появилися 1872 р. і від цього часу аж до смерти поет не зійшов зі свого становища. В Філіполі видавав якийсь час періодичний часопис „Наука". Потім замешкав у Софії. Вибраний послом, був один рік (1896.) міністром просвіти. Та на цьому закінчив парляментарну карієру, щоби присвятитися виключно літературі.

Найбільше знаною з його повістей, перекладеною на всі мови є видана в 1889. році повість „Під ярмом" (вийшов і український переклад у львівській „Бібліотеці „Діла"). Визволену Болгарію змальовує Вазов у „Новій Землі" і „Казаларській цариці", балканську війну в збірці „Під громом побід".

Іван Вазов не тільки найперший болгарський письменник, він займає також почесне місце в славянській і світовій літературі. 1920-го року Болгарія святкувала торжественно пятьдесятьлітній ювілей його літературної праці.

Смерть народнього поета вкрила була Софію і цілу Болгарію жалобою. Часописи вийшли в жалібних обвідках, місто прибране було чорними хоругвами, склепи позамикано. Товпи народу окружали в тиші дім великого поета, патріота. Король особисто зложив цвіти на його домовині. Тіло похоронено в огороді старої базиліки, а серце поета переховується в національному музею. В домі Вазова мається оснувати музей його імени.

ЖАРТИ.

Москалі на Кубані.

Наслухались Москалі, що на Кубані золоте дно: гроші — хоч лопатою греби; їх, мовляв, там і кури не клюють. Замахнулось їм розбогатіти. Пішли вони на Кубань.

Тільки що переступили границю Кубанщини, коли се лежить сторубльова бумажка. Один Москаль зарав же хотів її піднять, а другий до його кричить:

„Незамай! Пусть лежіт! Не стоіт рук марать — із-за такіх пустякоф нагінатса: дальше пайдьом — больше найдьом!"

Покинули вони ту бумажку, і йдуть, ідуть та йдуть. Ідуть вони день, нема нічого. Ідуть другий, нема. Третій четвертий, нема тобі ні гриця! Харчів у їх не було, припадає заробляти гроші по людях. Поробились вони там скільки — не солоно здалось їм. От той, що не велів брати сторубльовки, і каже товаришеви:

„Ні, мабуть, ходім, брате, візьмем оту бумажку!"

І пішли вони. Коли до того міста — а бумажку вже кат спік.

І як ті пани плюють.

Прийшов пяний козак до дому, сів на лаві против дверий та й кричить: „Жінко! Стара!"

— „Чого?" питає жінка.

„Одчини двері!"

— „На що?"

„Та отчини, стерво, двері!"

Жінка одчинила, сама стала коло дверий, та й дивиться, що буде далі.

„Тьфу!!" плюнув козак з натугою, а слина й повисла на бороді.

— „Тю, дурний!" розсердилась жінка. — „Сказився чи-що на старість літ! От діти поприходять, сміятися будуть, що батько здурів!

„Мовчи, стара! Що ти тямиш? Се я по-панському"..

— „Добре по-панському, гидкий! Глянь: усю бороду заплював!"

„Невже? Оце, бодай чорти його батька! І як ті пани плюють, що аж за двері?"

Розмова з глухим.

Їде раз козак волами по сіно. Його наганя другий кіньми. Порівнялись та й завели таку балачку.

Здоров, куме?
— Хто? Я?
Еге!
— Здоров!
Де ти, куме, їдеш?
— Хто? Я?
Еге!
— По сіно!
Де ти, куме, живеш?
— Хто? Я?
Еге!
— Біля річки!
Прощай, куме!
— Хто? Я?
Еге!
— Прощай!

Невдячний чоловік.

Дочка жалується матери на свого чоловіка:

„Сьогодня спекла я, мамо, пампух, як милий дух; він же, сукин син, узяв його та як ударив мене міжі-плечі, так усе одно, як камінюкою".

Козацькі немазані колеса.

Як у козака віз довго не мазаний, так він дуже скрипить. Як прислухатися, так передні колеса наче вимовляють: „Хазяїн, дьогтю купи! Хазяїн, дьогтю купи!"

А задні: „Лучче пропить, чим дьогтю купитв! Лучче пропить, чим дьогтю купить!"

НАЙШЛИ ТІЛО В ТРИ МІСЯЦІ ПОТІМ, ЯК ЧОЛОВІК ПРОПАВ.

В нюйорськім порті, не далеко від Статуї Свободи, найдено у вівторок тіло молодого Ралфа Вилсона Бродрика, студента одного нюйорського університета, котрий пропав ще дня 24. грудня. Зникненнє студента викликало тоді ріжні догади і пошукування зі сторони його родичів. Всі однак пошукування показалися безуспішними. Найденне тіла не дає ніякого ключа до розвязки загадки. Родичі не можуть припустити, щоби їх син поповнив самоубийство; вони не можуть догадатися про ніяку причину самоубийства: син не був в нікому залюблений, о скілько про се знали родичі, він мав досить гроша від родичів і в школі учився добре.

PASSAIC, N. J.

Дня 30-го мая (на Decoration Day) відбудеться посвячення нової школи імени св. О. Николая в Passaic, N. J. В тім дни відбудеться маніфестаційний похід і віче. Всі громади українські, братства і товариства в околици дістануть спеціяльне запрошення. Тому проситься в тім дни не устроювати у себе жадних торжеств.

87 КОМІТЕТ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВИБУХ ДВОХ БОМБ В ДОМІ.

В домі під 218 Ельдридж стріт в Ню Йорку вибухли в ночи з середи на четвер дві бомби.

Перша бомба вибухла десь в коритари на партері, вивалюючи велику діру в стіні одного мешкання та засипуючи сплячих комірників відломками шкла та кусками суфіту. Серед сплячих мешканців дому счинилася природно страшна поляка. Один полісмен, що стояв недалеко дому на сторожі, зачув гук вибуху і зараз побіг до дому. Він став пробиратися через сміття та румовище, заваливши коритар, на сходи, коли тут в домі вибухла друга бомба, і полісмен від неї полетів коміть головою на долину. Сей вибух зробив спустошеннє, як перший: знов посипалися тинк зі стін і повали, та куски шкла зі шиб дому. Застрашені люди вбиралися, що мали під руками, і втікали на вулицю. За короткий час увесь дім був порожний. Навіть люди зі сусідних домів почали втікати на вулицю, так що поліція мусіла прислати велике число полісменів, щоби вдержати порядок серед напів розібраних утікачів на вулицях. Доперва, як засвитало, успокоєні люди розійшлися домів. Поліція шукає за справниками вибуху, котрий на щастє скінчився лише легким покаліченнем пятеро людий.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ ФАРМА, 105 акрів, добра для молочарні і посіву збіжа, акер $75.00 враз з 16 коровами, 4 кіньми і всіма знарядами. Вплати половина ціни, в сусідстві Українців і Поляків. Голоситися до: **LOUIS MUEHLBACH, власититель, Bath, N. Y. Steuben Co.** 87-88

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

По причині старости і слабого здоровля, продається фарма 215 акрів, грубий ліс, великий сад, дім на 16 кімнат і другі забудовання, 6 дійних коров, 2 молоді коні, 150 курий, 5 безрог, автомобіль, ціла машинерія, на цементовій дорозі, 5 мінут ходу до школи, церкви і театру; 2 милі до великого міста. Ціна за все $3700, готівкою $1900. 83-88

PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ В ПОЛУДН. НЮ ЙОРКУ

Фарма 175 акрова, 2 доми, красні забудовання. 30 акрів грубого ліса, великий сад, худоба. Коні, машинерії, збіже, 230 бушлів бараболь. Ціна $5000, вплата $2000.

Фарма 80 акрова, добрі забудовання, худоба, коні, машини, 16 акрів пшениці, ліс і сад. Ціна $2000, вплата $1000. Єсть тут вже 123 Українців на фармах. Маю до 200 инших фарм. Пишіть по цінник. 85-88

S. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.

ДОБРА НАГОДА купити невеличку та хосенну фарму, 60 акрів з гарним садом з всякими овочами, ліс і пасовиско. Дім з 9 кімнат майже новий, барна, курники, 2 корови, 2 коні, 50 курий, фармерські тулса і машини. Знаходиться в гарнім селі, 5 миль від міста і стації колійової. Ціна $2.300, готівки $1.100, решта на легкі сплати. Лішні інформації подам в офісі від 7-мої рано до 8-ої вечером. Голоситися до: **N. TYMCHUK, 190 E. 3rd St., New York City.** Tel. Orchard 1448. 85-87

ФАРМА 250 АКРІВ, з того 130 орного поля, решта грубий ліс і пасовиско. Потік переплиає поле. Великий сад. Робиться річно 100 бочок сайдру. Дім на 13 румів, велика баня, возівня, курники і много инших забудовань. 8 коров, 2 ялівки, пара добрих коний, 75 курий, 2 безроги і 10 качок. Ся фарма знаходиться близько міста, школи і церкви. Продається з причини утрати жени. Ціна $5.800, готівки $2.400, решта на легкі сплати. Голосітись до: **N. TYMCHUK, 190 E. 3rd St., New York City.** Tel. Orchard 1448. 85-87

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарми в найліпшім підсоню в Пенсильвенії, в околици Філядельфії і инших більших міст. Фарма 80 акрова, добрі будинки і земля, грубий вартний ліс. Ціна $3700, вплати $1500. — 24 акрова з будинками і малим інвентаром, ціна $1600, вплати $800. — 140 акрова, найліпша земля з будинками, ціна $8200, вплати $2500.

JOSEPH MOZYNSKI,
Quakertown, Pa.

НА ПРОДАЖ ДВІ ФАРМИ

в сусідстві недалеко міст і фабрик вовняних та ґузикових. Перша 80 акрів, будинки, 4 штук худоби, 20 кур, 3 ґуси і фармерські знаряди. Ціна $1800, готівкою $1000. Друга 350 акрів, на стейтовій дорозі, дім з 9 кімнат, вода зимна і горяча, купальня, стім-гіт, баня, сайло, курник, кузня, ледівня повна леду. Всі фармерські знаряди і машинерія, 8 штук худоби, 75 акрів до управи, 164 пасовиска огородженого дротом, решта ліс. Потік пливе через фарму, малий сад, земля чорновата, родиться тютюн, цибуля і т. д. Є тут в літі дуже купелевих, збут на все. Властитель Американець, старший, сам оден і мусить продати скоро і тано, бо не може сам обробитися. На тій фармі все було 40 штук худоби. Вона добра і про двох спільників як моглиб в згоді господарити. Ціна $6000, готівкою $1500 або більше. Хто прийде скорше той набуде сю фарму, а я певний що непожалує і подякує мені. Я хотів би щоб хтось з наших купив її. Голосіться чим скорше до: **STANLEY NYCZAY, Staffordville, Conn** 87-91

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ФАРМИ! ДОМИ! ФАРМИ!

Родимці! Тепер разом з весною найліпше купувати фарми в околицях міста Syracuse, N. Y. Земля дуже добра і урожайна. Я маю 75 фарм до продання. Можете легко набути по малих вплатах і на виплат, тільки прошу наперед порозумітися зі мною листовно або особисто. Мій офіс знаходиться в моїм власнім домі. Прошу зголоситися під адресу: **MARTYN TANSKYJ, 309 Lakeview Ave., Syracuse, N. Y.** 75,81,87,93

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ

Фарми найліпші з цілої Пенсильванії, де все родиться, з добрими будинками, при великих містах, зелізницях, стріт-карах і добрих дорогах. Фарми тепер танції як перейшлого року та есть тут вже богато наших людий. Фарми до вибору, великі і малі. Хто хотівби набути фарму, нехай пише до: **JOHN MATKOWSKY, R. D. 1, Box 111, Quakertown, Pa.** 78,81,87

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА або на продаж бучерня. Причина: самому тяжко обробитися. Голоситися до: **John Horochowsky, 516 E. 6th Street, New York City.** 84-87

По причині виїзду до Европи, хочу **СПРОДАТИ ЦУКОРНЮ** (candy store) Голоситися під ч. **340 E. 21st Street, New York City.** 85-90

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЯ в добрім положенню межи Американцями. Помешканне разом зі штором. Бизнес виробленний, ціна приступна. Продається з причини недуги жінки. Голоситись на адресу: **W. NAREPECHA, 721 Henry St., Brooklyn, N. Y.** 86-91

НА ПРОДАЖ candy, cigar і stationery штор враз з 3 мешкальними кімнатами. Для скорого купця продасться дешево. Ціна $450. Голоситися під ч. **226 Brunswick St., Jersey City, N. J.** 86-87

ПОТРІБНО СЕЙЛСМЕНІВ.

Коли Ви є невдоволені з дотеперішного Вашого заняття і хочете увійти в зносини з великою фірмою, зголоситься до: **D. W. Dryden, Hotel Carell, Jersey City, N. J.,** в суботу рано від 10. до 12. години. 85-92

ІЛЬКО ВАЩИНИН, Ukr. tabor „B" 15|4, Josefov, Czecho-Slovakia, пошукує своїх кревних і знакомих зі села Дмитрович, п. Мостиска. Канадійські часописи прошу о передрук. 87

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ, добре ідучий інтерес в місточку між 4000 мешканцями. Новомодні уряджения. Інтерес в посліднім році дав приходу $15.000. Ціна $1.200, готівкою $700, решта на сплати. Голоситися до **DUNAEFF, Box 84, Coxsackie, N. Y.** 86-88

НА СПРОДАЖ водяний млин, бординґ гавзи, готелі, фарми, огородові і годівлі курий в окрузі Catskill, Coxsackie, Ravena, Albany — бизнесові міста і можна купити з малою готівкою. Голоситися до: **J. DUNAEFF, Box 84, Coxsackie, N. Y.** 67-69tu th sat—

НА ПРОДАЖ комплетно уладжений офіс на Avenue A, межи 11. а 12. улицями в Ню Йорку, разом з машиною до писания, сейфом і т. д. уряджения. Добра нагода до ведення бизнесу, бо офіс міститься в дільници українсько-російській. Рент місячний $45.00. Голоситися листовно до **„Ojczyzna", 224 West St., New York City,** або **Adam Lesniak, сальон, 523 E. 6th St., New York City,** або телефоном Canal 9654. 87,88,90

ПОТРІБНО СЕЙЛСМЕНІВ ДО СПРОДАЖИ ШЕРІВ.

Ми поширяємо наш інтерес і винускаємо 125.000 додаткових шерів. Ми потребуємо трох або чотирох сейлсменів на ліберальній комісовій підставі, як також добра нагода увійти в зносини з великою фірмою по скінченню її зфінансовання. Голоситися до: **D. W. Dryden, Hotel Carell, Jersey City, N. J.,** в суботу рано від 10. до 12. години. 85-92

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити, що декотрі Українці гарно заробляють і не бояться, що завтра будуть голодувати, а другі абожиють з дня на день або голодують. Перші знають англійський язик а другі — ні. В Америці все залежить від знания англійського язика. Після нашої легкої системи Ви навчитеся його в протягу 3 місяців почтою. Пробну лекцію з подробицями висилаємо за 10 центів, грішми або марками; приймаємо і канадійські. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46,
525 W. 47th Street, New York.

ДО СУСІДА ЛЕМ!

Єсли хочете купити шифкарту до краю або з краю, кого спровадити, то удайтеся до мене. Також висилаю ГРОШІ до всіх частий світа по щоденнім курсі. Виробляю ПАШПОРТИ американські і краєві. Також виробляю і потверджую КОНТРАКТА купна і спродажі ґрунтів в краю. Одинокий нотар публичний на сю околицю.

МИХ. Н. ГАЛЬКОВИЧ,
MT. CARMEL—ATLAS, PA.
75,81,87,93,99